7/5060

SÜRELİ
İVEDİ

T.C.
ORMAN BAKANLIĞI
Araştırma Planlama ve Koordinasyon Kurulu Başkanlığı
Koordinasyon ve Mevzuat Dairesi Başkanlığı

SAYI : KM.1.SOR/ 926 - 3206
KONU : Sn. Zeki ÜNAL'ın
Yazılı Soru Önergesi

29./11./2001

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA
(Kanunlar ve Kararlar Dairesi Başkanlığı)

İLGİ: TBMM'nın 30.05.2001 tarih ve A.01.0.GNS.0.10.00.02-7/5060-12131/28933 sayılı yazısı

İlgi yazı ekinde alınan Karaman Milletvekili Sayın Zeki ÜNAL'ın "Orman yangınlarına ilişkin" 7/5060 esas sayılı yazılı soru önergesi Bakanlığımızca incelenmiş olup, cevabi yazımız ilişikte gönderilmektedir.

Arz ederim.

Prof.Dr. Nami ÇAĞAN
Bakan

EKLER:
EK-1: Cevabi yazı (2x3 sayfa)

DAĞITIM:
Gereği:
Türkiye Büyük Millet Meclisi Bşk.
(Kan. ve Kar. Dairesi Başkanlığı)

Bilgi:
Başbakanlık

7/5060

KARAMAN MİLLETVEKİLİ SAYIN ZEKİ ÜNAL'IN
ORMAN YANGINLARINA İLİŞKİN
7/5060 ESAS SAYILI YAZILI SORU ÖNERGESİ HAKKINDA
ORMAN BAKANLIĞININ CEVABI

1- Bu yıl 20 Kasım 2001 tarihi itibarı ile 2.671 adet orman yangını meydana gelmiş olup, bu yangınlardan 7.378 hektar orman alanı etkilenmiştir.

Bu yangınların 1.379 adedi (% 53) ihmal-dikkatsizlik sonucu, 211 adedi (% 8) kasta dayalı nedenler yüzünden, 110 adedi (% 4) çeşitli kazalar sonucu, 176 adedi (% 7) yıldırım yüzünden meydana gelmiş olup, 741 adet (% 28) yangının çıkış sebebi saptanamamıştır.

2- Orman yangınlarında, zarar olarak ifade edilebilecek iki tür kayıptan söz edilebilmektedir.

a) Yanan orman örtüsünün saptanabilir maddi kayıpları ve yeniden orman kurulması için yapılması gereken masrafların parasal tutarı: Bu yıl meydana gelen 2.617 adet orman yangınında yaklaşık 12,5 trilyon TL. maddi zarar olmuştur.

b) Ormanların çeşitli işlevlerini yerine getirmesine mani olan ve parasal olarak hesaplanamayan kayıplar: Bunlar; Ormanların, üst toprağın oluşmasına, toprak erozyonun önlemesine, temiz suyun oluşmasına, barajların ömrünün uzamasına, havanın oksijen dengesine ve temizlenmesine, gürültünün azaltılmasına, yaban hayatına, ekolojik dengeye, çevre güzelliğine ve turizme olan fonksiyonel katkıları bakımından ortaya çıkan kayıplardır. Takdir edersiniz ki bu kayıpların para olarak ifade edilmesi çok zordur.

3- Bakanlığımızca orman yangınları ile mücadele konusunda her türlü önlem alınmaktadır. Alınan bu önlemler sayesinde, meydana gelen 2.617 adet yangın sonucu sadece 7.378 hektar orman alanı zarar görmüştür. Yangın sayısının fazla olmasına rağmen, yanan alan miktarının geçen yıllara göre düşük olması çok iyi bir sonuç olarak değerlendirilmektedir. Bu büyüklükteki bir alan geçmiş yıllarda tek bir yangında tahrip olabilmekteydi. Sadece ülkemizde değil, dünyanın en gelişmiş ülkelerinde de hem adet olarak, hem de alan bazında bizden kat kat fazla orman yangınları meydana gelmektedir. Avrupa'da orman yangınları söndürme organizasyonu en iyi ülkelerin başında gelen Fransa'da geçen yıl, tek bir yangında 7.000 hektar alan yanmıştır.

Ülkemiz, orman yangınlarıyla mücadele konusunda, aynı iklim koşullarına sahip olan ülkeler arasında en başarılı konumda bulunmaktadır.

Orman yangınlarının azaltılması için en başta, halkın bilinçlendirilmesi ve uyarılması olmak üzere çeşitli çalışmalar yapılmaktadır. Geçen yıllarda olduğu gibi bu yıl da ilk aylardan itibaren her türlü uyarı ve bilinçlendirme çalışmaları yapılmıştır. Bu çalışmalar gerek teşkilatımız çalışanları tarafından gerçekleştirilen konferanslar, seminerler, köy ziyaretleri ve çeşitli kuruluşlarla birlikte yürütülen eğitici çalışmaların yanında, el ilanları, broşürler, çocuklara yönelik Sincap Dergisi ve köylümüze yönelik Kozalak Gazetesi çıkarılması suretiyle sürdürülmektedir.

Çeşitli basın kuruluşları ile yapılan ortaklaşa çalışmalar ile yazılı ve görsel basının Bakanlığımız birimlerinden aldığı dokümanlarla gerçekleştirdiği gönüllü katkılar da devam etmektedir.

Orman yangınlarının kısa zamanda görülerek, ekiplere haber verilmesini sağlamak amacıyla 800 adet yangın gözetleme kulesinde yaklaşık 1.500 kişi 4-5 ay süre ile çalıştırılmaktadır. Böylece, yangınlara anında müdahale edilebilmektedir.

Ayrıca, yangın gözetleme kulelerinin ulaşım ve enerji ihtiyaçlarının sağlanması, gözetleme için gerekli aletlerin bulundurulması, kule çalışanlarının güvenlik ve kişisel ihtiyaçlarının görülmesi açısından pek çok gereksinimleri zamanında karşılanmaktadır.

Yangın haberlerinin ilgili mercilere ve söndürme ekiplerine vakit geçirilmeden ulaştırılması için 711 adet haber merkezi oluşturulmakta ve 24 saat kesintisiz görev vermeleri sağlanmaktadır. Ücretsiz "ALO YANGIN" ihbar hattı tüm illerde yangın mevsimi boyunca hizmete sunulmuştur. Yangın haberlerinin başlangıçta ekiplere ulaştırılması yanında, yangın söndürme esnasında yangın yöneticilerinin, yangın ekiplerinin, destek hizmetlerinin ve her türlü güvenlik sistemlerinin anında çalıştırılması için geniş bir haberleşme ağına da ihtiyaç duyulmaktadır. Bu haberleşme hizmetlerinin görülmesi için her türlü telli ve telsiz sistemleri kurulmuş ve çalıştırılmaktadır.

Orman yangınlarına zamanında ulaşılması için, 201.810 kilometre orman yolu planlaması yapılmış ve bunlardan 140.560 kilometresi ikmal edilmiştir. Diğer yandan mevcut yolların da bakımları yapılarak trafiğe açık tutulmaktadır.

Orman yollarına ek olarak 17.196 kilometre yangın emniyet yolu, 8.978 kilometre yangın emniyet şeridi yapılmış bulunmaktadır.

Orman yangınlarının söndürülmesi için Haziran ayının başından itibaren 736 adet "İlk Müdahale Ekibi" oluşturulmakta ve Ekim ayının sonuna kadar bu ekipler 24 saat hizmet görmektedir. Bu ekiplerin emrine 633 adet arazöz, 150 adet su tankı, 129 adet dozer, 35 adet loder, 129 adet grayder, yeteri kadar treyler ve ekip taşıma aracı tahsis edilmekte olup, bu konuda herhangi bir olumsuzluk ve darboğaz yaşanmamaktadır.

Her yıl olduğu gibi bu yıl da orman yangınlarına havadan müdahale etmek, büyük yangınlarda ekipleri havadan taşımak, zaman zaman havadan gözetleme yapmak ve yangına hava araçları ile su ve kimyasal madde atmak amacıyla yeterli hava araçları bulundurulmuştur. Bu amaçla teşkilatımızın elinde bulunan 6 adet helikoptere ilave olarak THK' dan 10 adet uçak kiralanmış, Hava Kuvvetleri Komutanlığı ile yapılan işbirliği çerçevesinde 2 adet büyük C 130 nakliye uçağı yangın uçağına dönüştürülerek hizmete sokulmuş, 2 adedi her an hazır bekletilmiştir. Ayrıca, 12 adet personel taşıma ve su atma helikopteri kiralanmıştır.

Tüm bu organizasyon için 2001 yılında Katma ve Döner Sermaye Bütçelerinden toplam 60 Trilyon TL. civarında harcama yapılmıştır.

4- Tüm Dünyada orman yangınları ana neden olarak ihmal-dikkatsizlikten kaynaklanmaktadır. Yıldırım gibi doğal nedenler ve kasti yangın nedenleri ülkeler arasında farklılık gösterebilir. İhmal-dikkatsizlik dışındaki yangın çıkış nedenleri çoğu kez ikinci ve üçüncü sırada bazen de tali sebepler arasında kalmaktadır.

İhmalden kaynaklanan yangın çıkış nedenleri arasında Bakanlığımızın herhangi bir payından söz etmek düşünülemez. Her türlü yangın çıkış nedenleri en ince ayrıntısına kadar tek tek irdelenerek ortadan kaldırılmaları ve aynı nedenlerle tekrar yangın meydana gelmemesi için tüm tedbirler alınmaktadır.

İhmal-dikkatsizlik nedenlerinin alt başlıklarına baktığımızda; bu yıl meydana genel yangınlardan 177 adedinin anız yakılmasından ve bahçe temizlemelerinden, 225 adedinin çoban ateşlerinden, 208 adedinin sigara ateşinden, 63 adedinin piknik ateşinden, 66 adedinin enerji nakil hatlarının kopmasından, diğerlerinin de avcılardan, şehir ve kasaba çöplüklerinden, çocukların ateşle oynamalarından, orman içerisinde veya bitişiğinde yaşayan insanların baca ve çeşitli ocak ateşleri ile ormanların içerisinden geçen veya ormanlık alanların bitişiğinde yaşayan insanların yaktığı ateşlerden kaynaklandığı görülmektedir.

Tüm bu yangın nedenlerinin ortadan kaldırılması için Bakanlığımız yoğun bir bilinçlendirme ve eğitim çalışması sürdürmektedir. Yangın çıkmasına sebep olan hedef kitleler saptanarak bu hedef kitlelere yönelik gerekli eğitici ve bilinçlendirici çalışmalar yapılmaktadır.

Orman yangınlarının çıkışında ve gelişiminde meteorolojik oluşumların ve hava hallerinin büyük etkisi bulunmaktadır. Geçen yıl olduğu gibi bu yıl da Ülkemiz büyük bir kurak mevsim yaşamıştır. Uzun yıllar ortalamasının altında çok az yağış alınmış ve sıcaklıklar uzun yıllar ortalamasının üzerinde seyretmiştir. Hava hallerinin anormal sapmalar göstermesi, yangın sayılarının artmasına neden olmaktadır. Nitekim geçen yıl 5 Nisan 2000 günü çıkan 98 yangında 7.130 hektar alanın yanmasına benzer durum bu yıl da 13 Kasım 2001 günü gözlenmiş, özellikle kuzeybatı bölgelerimizde hüküm süren kuraklığın ardından çıkan ani lodos nedeni ile bir günde 50 civarında yangın ihbarı alınmış, bunlardan 20 adedi orman yangınına dönüşmüştür. Zamanında alınan tedbirler ve yapılan müdahalelerle büyük orman alanlarının yanması önlenmiştir.

Görüldüğü gibi orman yangınlarıyla mücadele konusunda Bakanlığımızca her türlü önlem alınmakta ve çok başarılı sonuçlar elde edilmektedir.